

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

A TREIA SECȚIUNE

CAUZA EREMIA c. REPUBLICII MOLDOVA

(Cererea nr. 3564/11)

HOTĂRÎRE

STRASBOURG

28 mai 2013

DEFINITIVĂ
28 august 2013

Hotărîrea este definitivă. Poate fi subiect al revizuirii editoriale

În cauza Eremia c. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Camera), statuînd într-o Cameră compusă din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Corneliu Bîrsan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Nona Tsotsoria,

Valeriu Grițco, *judcători*,

și Santiago Quesada, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberînd în secret la 7 mai 2013,

Pronunță următoarea hotărîre, care a fost adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza a fost inițiată prin cererea (nr. 3564/11) depusă la 16 ianuarie 2011 contra Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului potrivit Articolului 34 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (“Convenția”), de trei cetățene ale Republicii Moldova, dna Lilia Eremia, dra Doina Eremia și dra Mariana Eremia (“reclamantele”).

2. Reclamantele, cărora li s-a acordat asistență juridică, au fost reprezentate de dra D.I. Străisteanu, avocat care își desfășoară activitatea în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova (“Guvernul”) a fost reprezentat de Agentul său, dl C. Grosu.

3. Reclamantele au invocat, în particular, că autoritățile au omis să-și îndeplinească obligațiile sale pozitive în temeiul Articolelor 3, 14 și 17 din Convenție în vederea protecției lor de la violența în familie și să pedepsească agresorul lor.

4. La 21 martie 2011 cererea a fost comunicată Guvernului. De asemenea, a fost luată decizia să se examineze fondul cererii simultan cu admisibilitatea acesteia (Articolul 29 § 1).

5. Comentariile terței părți au fost recepționate de la Equal Rights Trust, căreia i s-a permis de către Președinte să intervină în procedură (Articolul 36 § 2 din Convenție și Articolul 44 § 2 din Regulamentul Curții). Guvernul a răspuns la acele comentarii (Articolul 44 § 5).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamantele s-au născut în 1973, 1995 și respectiv 1997 și locuiesc în Vălcineț.

A. Contextul cauzei

7. Prima reclamantă a fost căsătorită cu A., ofițer de poliție la Comisariatul de poliție din Călărași. Cea de-a doua și a treia reclamantă sunt fiicele lor. Potrivit celor afirmate de prima reclamantă, după nașterea celei de-a doua fiice, A. deseori putea să vină acasă în stare de ebrietate și a agresat-o, uneori în prezența fiicelor. La 2 iulie 2010 prima reclamantă a depus o cerere de divorț, fiind agresată cu o zi înainte de A. și fiind martor cum fiicele sale minore au fost insultate. În continuare, A. a devenit mai violent, în mod regulat a agresat-o pe prima reclamantă și le-a insultat pe ambele fiice.

8. La 30 august 2010 prima reclamantă a contactat Comisariatul local de poliție pentru a raporta faptul că a fost lovită în cap de A. în acea zi. La 18 septembrie 2010 lui A. i s-a aplicat de către instanța de judecată o amendă în sumă de 200 lei moldovenești (MDL, echivalent cu aproximativ 12.40 euro (EUR)). La 30 septembrie 2010 el a fost avertizat oficial de către autoritatea responsabilă, Ministerul Afacerilor Interne, să înceteze comportamentul său violent.

9. La 5 noiembrie 2010 A. a venit acasă în stare de ebrietate și a agresat-o pe prima reclamantă. La 6 noiembrie 2010 prima reclamantă a raportat incidentul la Procuratura teritorială.

10. Potrivit celor menționate de reclamante, la 11 noiembrie 2010 A. din nou a agresat-o pe prima reclamantă în prezența fiicelor lor. Același lucru l-a făcut la 12 noiembrie 2010, de această dată aproape sufocînd-o pe prima reclamantă, după care ea și-a pierdut vocea pentru o zi jumătate. La o dată nespecificată șeful-adjunct al Comisariatului de poliție Călărași a invitat-o pe reclamantă să fie examinată de un medic-legist pentru a stabili extinderea și natura leziunilor de pe corpul său. Examinarea a avut loc la 23 noiembrie 2010, însă asemenea leziuni nu au fost depistate.

B. Ordonanța de protecție și evenimentele ulterioare

11. La 29 noiembrie 2010 reclamantele au depus o cerere la Judecătoria Călărași în vederea eliberării ordonanței de protecție. Ordonanța de protecție a fost eliberată la 9 decembrie 2010, instanța de judecată constatînd că A. a manifestat un comportament violent față de prima reclamantă, deoarece a

bătut-o, a insultat-o, și-a impus voința sa asupra ei, cauzându-i stres și suferință psihologică, a amenințat-o și a fost violent față de animalul domestic. Mai mult, această violență avea loc adesea, în prezența fiicelor lor minore, ale căror dezvoltare psiho-socială a fost afectată negativ în rezultat. A. a fost obligat să nu se apropie de casă la o distanță de 500 m pentru o perioadă de 90 de zile, i s-a interzis să contacteze cu reclamantele sau să comită careva acte de violență împotriva lor. Reclamantele au notificat Comisariatul de poliție local, Procuratura și Serviciul de asistență socială despre ordonanță, care a fost aplicată asupra lui A. la 12 decembrie 2010.

12. La 9 decembrie 2010 prima reclamantă a solicitat judecătorului B.N. din Călărași să anuleze termenul de 6 luni de așteptare asupra căruia a insistat atunci când reclamanta a depus cererea de divorț. Ea și-a bazat cererea sa pe ordonanța de protecție din acea zi și a invocat că istoria violenței lui A. previne orice posibilitate de reconciliere. Prima reclamantă a invocat că a fost informată de grefierul judecătorului B.N. că judecătorul a refuzat să examineze cererea sa de divorț în regim de urgență. La 12 ianuarie 2011 prima reclamantă s-a plîns la Președintele Judecătoriei Călărași cu privire la refuzul judecătorului.

13. La 10 decembrie 2010 Comisariatul de poliție Călărași a pornit o cauză împotriva lui A. pentru a supraveghea executarea ordonanței de protecție din 9 decembrie 2010. Între 12 decembrie 2010 și 17 ianuarie 2011 poliția locală l-a vizitat de 6 ori pe A. pentru a-l atenționa cu privire la abuzul de alcool, să nu facă de rușine familia sa, să nu insulte rudele și să nu încalce ordonanța de protecție.

14. La 14 decembrie 2010 A. a fost avertizat de poliția locală cu privire la comportamentul său violent și i s-a solicitat să confirme în scris că a înțeles termenii ordonanței de protecție. S-a stabilit că A. s-a mutat din casă și locuia temporar într-o locuință oferită de autorități locale.

15. La 16 decembrie 2010 A. a văzut-o pe prima reclamantă în stradă și a urmărit-o, folosind un limbaj insultător și jignitor, încercînd să o rețină. El a continuat să o hărțuiască într-un magazin în care ea a încercat să se adăpostească.

16. La 19 decembrie 2010, A. a intrat în casa familiei fără a ține cont de ordonanța de protecție. Potrivit celor afirmate de Guvern, reclamantele i-au permis să se întoarcă pînă la 16 ianuarie 2011. Reclamantele au susținut că ele nu au permis acest lucru, A. odată revenit a agresat-o pe prima reclamantă, a distrus anumite lucruri și a insultat-o pe a treia reclamantă. La 23 decembrie 2010 prima reclamantă a raportat poliției despre incidentele din 16 și 19 decembrie 2010. Cele mai multe plîngeri la diferite autorități au fost redirecționate Procuraturii Călărași.

17. La 10 ianuarie 2011 prima reclamantă a fost invitată pentru a depune depoziții referitoare la plîngerile sale contra lui A. la Comisariatul de poliție Călărași. Ea a declarat că a fost ulterior presată de poliție să-și retragă plîngerea sa, deoarece dacă A. ar fi avut o înregistrare în cazierul judiciar și

ar fi pierdut serviciul, aceasta ar fi avut un impact negativ asupra perspectivei educaționale și carierei fiicelor lor. O întrevvedere cu procurorul teritorial a fost fixată pentru a doua zi, de această dată în prezența lui A. Pe parcursul întrevvederii prima reclamantă i-a spus procurorului că ea dorește desfacerea căsătoriei, însă nu să-i cauzeze probleme soțului său.

18. La 12 ianuarie 2011 prima reclamantă a fost informată că procurorul nu va porni urmărirea penală. La 13 ianuarie 2011 A. s-a întors acasă. El din nou a agresat-o și a insultat-o pe prima reclamantă, simulînd strangularea acesteia și amenințînd-o că o va ucide pe ea și pe mătușa ei dacă nu-și va retrage plîngerea. La 14 ianuarie 2011 un medic legist a constatat hematoame pe gîtul primei reclamante și una pe claviculă, care putea să apară în modul în care prima reclamantă l-a descris.

19. Guvernul a invocat că la 1 martie 2011 A. a telefonat-o pe a treia reclamantă să-i ureze la mulți ani. În continuare, Guvernul a menționat că A., obținînd permisiunea din partea primei reclamante s-a întors acasă să-și felicite personal fiica cu ziua de naștere, petrecînd acolo 20 de minute în prezența reclamantelor și a socrului său.

20. La 2 martie 2011 prima reclamantă a raportat incidentul la Judecătoria Călărași, informînd-o că ea nu a fost de acord cu vizita lui A. acasă cu o zi înainte, cu toate acestea el a venit, încălcînd astfel ordonanța de protecție. Ea a solicitat instanței de judecată prelungirea duratei ordonanței de protecție pentru încă 90 de zile. La 14 martie 2011 A. a fost citat în ședința de judecată, unde i s-a notificat despre prelungirea ordonanței de protecție.

21. La 15 martie 2011 Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a informat-o pe prima reclamantă că din cauza unei greșeli de cancelarie, ordonanța de protecție din 9 decembrie 2010 nu a fost executată de către asistentul social local.

22. La 14 aprilie 2011 Curtea de Apel Chișinău a admis cererea de apel a lui A., anulînd parțial ordonanța de protecție din 9 decembrie 2010. Instanța de apel a constatat că legea nu prevedea expres distanța de 500 m, nici nu interzicea expres agresorului hărțuirea sau aplicarea violenței fizice asupra victimei, chiar dacă aceste elemente erau implicite din obligația generală de a nu intra în contact cu victima. Instanța de apel, prin urmare a decis să anuleze acești termeni din ordonanța de protecție.

C. Procedurile penale pornite în privința lui A. și cererea reclamantelor cu privire la aplicarea sancțiunilor contravenționale asupra lui

23. La 13 decembrie 2010 prima reclamantă a solicitat pornirea urmăririi penale cu privire la acțiunile violente ale lui A. În aceeași zi, reclamantele au solicitat ca a doua și a treia reclamantă să fie recunoscute oficial victime ale violenței domestice în cadrul urmăririi penale.

24. La 17 ianuarie 2011 reprezentantul reclamantelor s-a plîns că nu a fost invitat la întrevvedere din 11 ianuarie 2011 la Procuratura Călărași (a se vedea § 17 *supra*) la care prima reclamantă în prezența lui A. a fost presată în vederea retragerii plîngerii sale. De asemenea, la 17 ianuarie 2011 urmărirea penală a fost pornită în privința lui A. La 25 ianuarie 2011 reclamantele din nou au solicitat Procuraturii recunoașterea oficială celei de-a doua și a treia reclamantă ca victime ale violenței domestice în cadrul urmării penale.

25. La 19 ianuarie 2011 prima reclamantă a fost invitată la o întrunire cu lucrătorii sociali, care i-ar fi sugerat să încerce să se împace cu A., deoarece ea “nu era nici prima nici ultima femeie bătută de soț”. La 20 ianuarie 2011 reclamantele s-au plîns la Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei despre atitudinea asistentului social.

26. La 17 februarie 2011 reclamantele au solicitat organului de poliție din Călărași să-i aplice lui A. o amendă pentru încălcarea ordonanței de protecție la 16 decembrie 2010, 20 și 22 ianuarie și 6 februarie 2011, motivul de bază fiind că A. a contactat-o pe prima reclamantă și a presat-o pentru a-și retrage plîngerea. Ca răspuns ea a fost informată că la 24 februarie 2011 cauza contravențională pornită în privința lui A. a fost expediată Judecătoriei Călărași.

27. La 1 aprilie 2011 un procuror din cadrul Procuraturii Călărași a stabilit că A. a admis anterior că a agresat fizic și psihologic cei 3 membri ai familiei. Apoi, A. a depus o cerere către procuror solicitînd să fie liberat condiționat de răspundere penală. Procurorul a constatat că erau probe esențiale ale vinovăției lui A., cum sunt diferite rapoarte medicale, depozițiile martorilor, acte referitoare la aplicarea amenzii și avertizările din partea angajatorului său, Ministerul Afacerilor Interne. Cu toate acestea, ținînd cont că el a comis o “infracțiune mai puțin gravă”, nu a consumat droguri sau alcool, trebuia să întrețină 3 minori, a fost respectat la serviciu și în comunitate și “nu reprezintă un pericol pentru societate” procurorul a suspendat urmărirea penală, cu condiția că va fi redeschisă în cazul în care A. va comite altă infracțiune în acea perioadă de timp.

28. La 13 aprilie 2011 reclamantele au contestat ordonanța procurorului din 1 aprilie 2011. La 18 aprilie 2011 procurorul ierarhic superior a respins plîngerea din motivul că suspendarea urmării penale în privința lui A. ar fi oferit o mai bună protecție reclamantelor.

II. DREPT INTERN PERTINENT ȘI DOCUMENTE INTERNAȚIONALE

A. Drept intern pertinent

29. Prevederile relevante din Codul Penal dispun:

Articolul 59: Liberarea condiționată de răspundere penală

În privința persoanei puse sub învinuire pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, care își recunoaște vinovăția și nu prezintă pericol social, urmărirea penală poate fi suspendată condiționat, cu liberarea ulterioară de răspundere penală în conformitate cu procedura penală, dacă corectarea acestei persoane este posibilă fără aplicarea unei pedepse penale.”

Articolul 201¹: Violența în familie.

“(1) Violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, suferință psihică ori prejudiciu material sau moral, se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 180 de ore sau cu închisoare de până la 2 ani.

(2) Aceeași acțiune:

a) săvârșită asupra a doi sau mai multor membri ai familiei;

b) care a provocat vătămarea medie a integrității corporale sau a sănătății

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 5 ani.

(3) Aceeași acțiune care:

a) a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) a determinat la sinucidere sau la tentativă de sinucidere;

c) a provocat decesul victimei

se pedepsește cu închisoare de la 5 la 15 ani..”

Articolul 320: Neexecutarea hotărârii instanței de judecată

“(1) Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale, se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 300 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani....”

30. Prevederile relevante ale Legii nr. 45 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (1 martie 2007, “Legea din 2007 cu privire la violența în familie (Combatere și Protecție”) prevede următoarele:

Articolul 15: Măsurile de protecție

“(1) Instanța de judecată emite, în 24 de ore de la primirea cererii, o ordonanță de protecție, prin care poate oferi asistență victimei, aplicând agresorului următoarele măsuri:

- a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor;
- b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei;
- c) obligarea de a nu contacta victima, copiii acesteia, alte persoane dependente de ea;
- d) interzicerea de a vizita locul de muncă și de trai al victimei;
- e) obligarea, pînă la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima;
- f) obligarea de a plăti cheltuielile și daunele cauzate prin actele sale de violență, inclusiv cheltuielile medicale și cele de înlocuire sau reparare a bunurilor distruse sau deteriorate;
- g) limitarea dispunerii unilaterale de bunurile comune;
- h) obligarea de a participa la un program special de tratament sau de consiliere dacă o asemenea acțiune este determinată de instanța de judecată ca fiind necesară pentru reducerea violenței sau dispariția ei;
- i) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor săi minori;
- j) interzicerea de a păstra și purta armă...

(3) Măsurile de protecție prevăzute la alin.(1) se aplică pe un termen de pînă la 3 luni, pot fi retrase odată cu dispariția pericolului care a condiționat luarea acestor măsuri și pot fi prelungite în cazul unei cereri repetate sau al nerespectării condițiilor prevăzute în ordonanța de protecție.

(4) Aplicarea măsurilor de protecție nu împiedică inițierea procedurii de divorț, partajării averii comune, decăderii din drepturile părintești, luării copilului fără decădere din drepturile părintești și altor acțiuni prevăzute de legislația în vigoare.

(5) Supravegherea îndeplinirii măsurilor de protecție stabilite de instanță ține de competența organelor afacerilor interne, organelor de asistență socială și altor organe, după caz.

(6) Instanța de judecată poate retrage măsurile de protecție la cererea întemeiată a victimei. În cazul victimelor copii și persoane aflate în stare de neputință, examinarea de către instanță a cazului este obligatorie.

(7) Contestarea ordonanței de protecție se face în conformitate cu legislația în vigoare.

31. Articolul 2 din Legea cu privire la poliție (nr. 416, republicată la 31 ianuarie 2002) prevedea că principalele sarcini ale poliției includ, *inter alia*, apărarea vieții, drepturilor și demnității altora, prevenirea crimelor și ocrotirea ordinii publice. În temeiul Articolului 21 (8) din aceeași lege, un colaborator de poliție poate fi concediat pentru comiterea unor contravenții ce discreditează poliția.

B. Documente internaționale relevante

32. Un rezumat al documentelor internaționale relevante referitoare la protecția de la violența în familie, inclusiv natura sa discriminatorie asupra femeilor, a fost făcut în cauza *Opuz c. Turciei* (nr. 33401/02, §§ 72-86, CEDO 2009).

33. În Recomandarea sa Rec(2002)5 din 30 aprilie 2002 cu privire la ocrotirea femeilor împotriva violenței, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a afirmat *inter alia*, că Statele membre ar trebui să introducă, dezvolte și/sau să îmbunătățească unde este necesar politicile naționale împotriva violenței bazate pe siguranță maximă și protecția victimelor, suport și asistență, ajustarea legislației penale și civile, ridicarea conștienței publice, instruirea pentru specialiștii care se confruntă cu violența împotriva femeilor și prevenirea acesteia.

34. Comitetul de Miniștri a recomandat, în particular, ca Statele membre ar trebui să sancționeze serios violența împotriva femeilor, cum ar fi violența sexuală și viol, abuzul de vulnerabilitatea victimelor însărcinate, lipsite de apărare, bolnave, cu dizabilități sau în dependență, la fel ca și sancționarea abuzului ținând cont de poziția agresorului. Recomandarea prevede, de asemenea, că Statele membre ar trebui să asigure că toate victimele violenței să beneficieze de posibilitatea de a iniția proceduri, să introducă prevederi care să asigure inițierea procedurilor penale de partea procurorului, să încurajeze procurorii să privească violența împotriva femeilor ca un factor agravant sau decisiv la adoptarea soluției de a porni ori nu urmărirea penală într-un interes public, să asigure unde este necesar că măsurile sunt întreprinse eficient în vederea ocrotirii victimelor împotriva amenințărilor și eventualele acțiuni de răzbunare și să întreprindă măsuri specifice pentru a asigura ocrotirea drepturilor copiilor pe parcursul procedurilor.

35. Cu privire la violența în familie, Comitetul de Miniștri a recomandat că Statele membre ar trebui să califice toate formele de violență în familie ca infracțiuni și să prevadă posibilitatea de a întreprinde măsuri în vederea, *inter alia*, de acordare a posibilității judecătorilor să adopte măsuri interimare cu scopul ocrotirii victimelor, să interzică făptașului de a contacta, comunica cu sau de a se apropia de victimă, să locuiască sau să intre în anumite locuri, să sancționeze toate încălcările a măsurilor impuse făptașului și să stabilească o procedură obligatorie de acționare pentru poliție, serviciile medicale și sociale.

36. În recomandarea sa Generală nr. 28 cu privire la obligațiunile importante a Statelor părți în temeiul Articolului 2 din Convenția cu privire la eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (CEDAW/C/2010/47/GC.2), Comitetul pentru eliminarea discriminării față de femei a constatat că “Statele părți au obligația să prevină, investigheze,

să intenteze un proces și să pedepsească...acțiunile bazate pe violență de gen”.

37. În raportul său referitor la vizita în Moldova din 4 la 11 iulie 2008 (documentul A/HRC/11/6/Add.4, 8 mai 2009), Raportorul Special al Națiunilor Unite asupra violenței împotriva femeilor, cauzele și consecințele a notat, *inter alia*:

“...atitudinile patriarhale și discriminatorii cresc vulnerabilitatea femeilor față de violență și abuz. În acest context, mai ales violența domestică este foarte răspândită, larg trecută cu vederea de către societate; ea nu primește atenția cuvenită nici de la autorități, nici de la societate și nici de la femeile înseși, rezultatul fiind o infrastructură de protecție insuficientă pentru victimele violenței...”

... 19. Femeile din Moldova suferă de toate forme de violență. Cu toate acestea, violența domestică și traficul sunt domenii majore de interes. Cele două sunt strâns legate și sunt legate de poziția subordonată a femeilor în societate în ansamblu. ...

20. În timp ce date fiabile și înregistrări sistematice a cazurilor cu privire la natura și amploarea fenomenului lipsesc, se spune că violența în familie este larg răspândită. Potrivit unui raport al Ministerului Muncii, Protecției Sociale și a Familiei: “[...] În prezent, frecvența de violență în familie, ai cărei victime sunt femei și copii, atinge proporții alarmante. Din păcate, este foarte dificil pentru stat să controleze violența domestică, deoarece, în majoritatea cazurilor se raportează numai atunci când există consecințe grave de violență, celelalte cazuri fiind considerate doar conflicte în familie.

21. În ciuda acestui fapt, violența în familie nu este percepută ca o problemă care justifică intervenția legală dacă nu duce la leziuni grave. Ca urmare, această crimă este tratată în tăcere și primește o recunoaștere slabă din rîndul funcționarilor, societății și înseși femeilor.

22. Conform unui studiu realizat în 2005, 41 % dintre femeile intervievate au raportat existența unei forme de violență în familie cel puțin o dată în timpul vieții lor. Sondajul a arătat că violența psihologică, urmată de violența fizică, este forma de abuz cea mai răspândită în familie. Aproape o treime dintre femeile intervievate au indicat ca au fost supuse mai multor forme de violență. Studiul prevede că violența domestică persistă printre diferite tipuri de clasă și educație; cu toate acestea, femeile cu un nivel mai ridicat de educație sau statut economic pot avea tendința de a nu divulga incidentele de violență. Violența sexuală rămîne cea mai rară formă de violență raportată. Acest lucru poate fi din cauza lipsei de recunoaștere a abuzului sexual în cadrul familiei ca un delict sau teamă în rîndul victimelor de a fi ținuți responsabili și de a fi îndepărtați.

23. Autorii actelor de violență împotriva femeilor sunt adesea membrii familiei, soții sau foștii soți (73,4 %), urmat de tații sau tații vitregi (13,7 %) și mamele sau mamele vitregi (7 %). Personalul de la azilul din Chișinău au indicat că soții femeilor care caută ajutor la azil sunt de obicei ofițeri de poliție sau militari, ceea ce face mult mai dificil pentru femei să scape de mediul violent și să inițieze divorțul. ...

29. Există, de asemenea, o serie de concepții greșite răspândite cu privire la violența împotriva femeilor, care tratează problema ca niște cazuri izolate, cu privire la un anumit grup. Aceste concepții greșite sunt: (a) violența împotriva femeilor este un fenomen care are loc în case sărace și destrămate, (b) victimele violenței sunt femeile vulnerabile care au nevoie de protecție specială, (c) bărbații violenți sunt devianți care abuzează de alcool și droguri sau au tulburări de personalitate, (d) violența în

familie include toți membrii familiei, inclusiv bărbații. Din experiența mea, astfel de neînțelegeri adesea rezultă în soluții greșite și parțiale, cum ar fi programul de reabilitare a agresorilor, restricțiile asupra femeilor, în scopul de a le proteja sau de soluții de gen neutre pentru a trece cu vederea cauzele violenței în bază de gen ”

ÎN DREPT

I. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE ÎN PRIVINȚA PRIMEI RECLAMANTE

38. Prima reclamantă s-a plîns că autoritățile au ignorat abuzul în familie la care ea și copiii săi au fost supuși, și au omis să execute ordonanța de protecție obligatorie care era destinată să le ofere protecție. Reclamantele s-au bazat pe Articolul 3 din Convenție, care prevede următoarele:

“Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

A. Admisibilitatea

39. Curtea menționează că această plîngere nu este vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție. Curtea menționează în continuare că cererea nu este inadmisibilă din oricare alte motive. Urmează, astfel, să fie declarată admisibilă.

B. Fondul

1. *Susținerile părților*

(a) Prima reclamantă

40. Prima reclamantă a invocat că Statul a omis să-și îndeplinească obligațiile sale pozitive în temeiul Articolului 3 din Convenție în vederea ocrotirii ei de la violența în familie și să prevină repetarea violenței. În particular, ea era o persoană vulnerabilă, deoarece agresorul era un colaborator de poliție și avea suportul colegilor săi și altor autorități locale, care au făcut mai dificilă obținerea ocrotirii.

41. Prima reclamantă a invocat că autoritățile “cunoșteau sau trebuiau să cunoască” despre violența lui A. asupra ei (a se vedea *Z și alții c. Regatul Unit* [MC], nr. 29392/95, § 73, CEDO 2001-V), ținînd cont de numărul de acte de violență din partea lui A. și incidentele raportate. Măsurile întreprinse în privința ei au fost ineficiente și A. a avut posibilitatea să încalce ordonanța de protecție de mai multe ori.

42. Mai mult, la 29 noiembrie 2010 reclamantele au solicitat eliberarea ordonanței de protecție, iar instanța de judecată națională a adoptat decizia abia la 9 decembrie 2010, în pofida legii prin care era obligată să elibereze o astfel de ordonanță timp de 24 ore după recepționarea cererii întemeiate. Astfel, autoritățile au reacționat foarte încet, în pofida situației urgente și în consecință primei reclamante nu i-a fost acordată protecție imediată de la riscul violenței ulterioare.

43. Prima reclamantă a afirmat în continuare că Statul respondent a omis să asigure executarea la timp a legislației specifice adoptate în vederea ocrotirii victimelor de violență în familie, în pofida faptului că A. a încălcat repetat ordonanța de protecție. Guvernul a menționat că prima reclamantă singură a fost responsabilă pentru încălcarea ordonanței de protecție, care a dus la faptul că a fost agresată la 13 ianuarie 2011, în pofida obligației integrale a Statului de a asigura conformarea cu ordonanțele de protecție.

44. În cele din urmă, prima reclamantă a invocat că suspendarea urmăririi penale pornite în privința lui A. a condus la liberarea de răspundere penală, chiar dacă a încălcat de numeroase ori ordonanța de protecție și actele de violență repetate asupra ei.

(b) Guvernul

45. Guvernul a invocat că autoritățile au întreprins toate măsurile rezonabile de protecție a primei reclamante de la riscul violenței, precum și în vederea prevenirii repetării violenței. În particular, instanța de judecată națională a emis prima ordonanță de protecție la cererea inițială a primei reclamante. Înainte de emiterea ordonanței de protecție, autoritățile au știut numai de 2 incidente de violență din partea lui A. față de prima reclamantă, care au avut loc la 30 august și 6 noiembrie 2010. Astfel, nu a existat niciun motiv pentru autorități să prezume un risc iminent față de reclamante, și după câteva săptămîni (la 9 decembrie 2010) o ordonanță de protecție a fost emisă.

46. Era evident faptul că A. cunoștea despre termenii ordonanței de protecție din 12 decembrie 2010, deoarece a fost avertizat să nu o încalce (a se vedea § 11 *supra*); el a fost, de asemenea, luat la evidență ca agresor în familie și a fost obligat să stea departe de familie pentru un termen de 90 zile. În continuare, el a fost vizitat de colaboratorii de poliție de 6 ori și a discutat anticipat cu ei despre comportamentul său (a se vedea § 13 *supra*). Guvernul a invocat că A. s-a întors acasă în decembrie 2010 și a rămas pînă la 16 ianuarie 2011, deoarece prima reclamantă i-a permis. Guvernul nu vrea să sugereze că prima reclamantă este responsabilă pentru actele de violență care au avut loc la 13 ianuarie 2011, însă faptul că ea i-a permis lui A. să rămînă în casă a făcut posibilă aplicarea violenței repetate și a semnat că autoritățile s-au aflat în imposibilitate să o ocrotească de la vătămare.

47. Guvernul a invocat că au fost întreprinse toate măsurile necesare în cadrul urmăririi penale, care a avut ca rezultat acuzarea lui A (a se vedea § 24 *supra*). Cu toate acestea, urmare a faptului că A. și-a recunoscut vina și și-a exprimat sincerele sale remușcări, procurorul a decis să suspende urmărirea penală cu condiția ca A. să nu mai comită careva infracțiuni timp de 1 an. O astfel de suspendare nu a semnatificat o siguranță pentru A., dar mai degrabă a fost privită ca cea mai bună metodă de protecție a reclamantelor împotriva actelor de violență domestică repetate ale lui A., ținând cont de posibila pedeapsă care-i putea fi aplicată (a se vedea § 28 *supra*). În acest sens, prelungirea ordonanței de protecție din 14 martie 2011 (a se vedea § 19 *supra*) nu a fost determinată de niciun incident nou, dar de vizita lui A. acasă ca s-o felicite pe fiica sa cu ziua de naștere, care, după cum a afirmat Guvernul a avut loc numai cu permisiunea primei reclamante.

2. *Aprecierea Curții*

(a) *Principii generale*

48. Curtea reiterează că pentru a cade sub incidența Articolului 3 rele tratamente trebuie să atingă un nivel minim de severitate. Aprecierea acestui minim este relativă: depinde de toate circumstanțele cauzei, cum ar fi natura și contextul tratamentelor, durata acestora, efectele sale fizice și psihice și în anumite cazuri, sexul, vârsta și starea de sănătate a victimei (a se vedea *Costello-Roberts c. Regatului Unit*, 25 martie 1993, § 30, Seria A nr. 247-C și *Kudla c. Poloniei* [MC], nr. 30210/96, § 91, CEDO 2000-XI).

49. În continuare, Curtea reiterează că Articolul 1 din Convenție, coroborat cu Articolul 3, impune Statelor obligații pozitive pentru a asigura că indivizii aflați sub jurisdicția lor sunt protejați împotriva tuturor formelor de rele tratamente, interzise de Articolul 3, inclusiv dacă un astfel de tratament este administrat de persoane private (a se vedea *A. c. Regatului Unit*, 23 septembrie 1998, § 22, *Rapoarte ale Hotărîrilor și Deciziilor* 1998-VI și *Opuz*, citat *supra*, § 159). Această obligație trebuie să includă protecție eficientă de, *inter alia*, un individ sau indivizi identificați de la actele ilegale al unui terț, precum și măsuri rezonabile pentru a preveni maltratarea de care autoritățile au știut sau trebuiau să știe (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Osman c. Regatului Unit*, 28 octombrie 1998, § 116, *Rapoarte* 1998-VIII; *E. și alții c. Regatului Unit*, nr. 33218/96, § 88, 26 noiembrie 2002; și *J.L. c. Letoniei*, nr. 23893/06, § 64, 17 aprilie 2012).

50. Nu este rolul Curții de a substitui autoritățile naționale la alegerea a măsurilor posibile care puteau fi întreprinse pentru a asigura conformarea cu obligațiile pozitive în temeiul Articolului 3 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Bevacqua și S. c. Bulgariei*, nr. 71127/01, § 82, 12 iunie 2008). În același timp, în temeiul Articolului 19 din Convenție și în conformitate cu principiul că Convenția are drept scop să garanteze nu teoretic sau iluzoriu, dar practic și drepturi eficiente, Curtea trebuie să

asigure ca obligația Statului de a proteja drepturile celor aflați în jurisdicția sa este efectuată adecvat (a se vedea *Nikolova și Velichkova c. Bulgariei*, nr. 7888/03, § 61, 20 decembrie 2007).

51. În continuare, Articolul 3 impune autorităților să conducă o investigație cu privire la pretinsa maltratare, chiar dacă o astfel de tratare este aplicată de persoane private (a se vedea *M.C. c. Bulgariei*, nr. 39272/98, § 151, CEDO 2003-XII, și *Denis Vasilyev c. Rusiei*, nr. 32704/04, §§ 98-99, 17 decembrie 2009). Pentru ca o investigație să fie apreciată ca “eficientă”, aceasta trebuie, în principiu, să fie capabilă să conducă la stabilirea circumstanțelor cauzei și la identificarea și pedepsirea celor responsabili. Aceasta nu reprezintă o obligație de rezultat, dar una de mijloace. În cauzele ce au la bază Articolele 2 și 3 din Convenție, în care eficacitatea investigațiilor oficiale se pune în discuție, Curtea deseori a apreciat dacă autoritățile au reacționat prompt la plîngerile din acel moment. S-a luat în considerație începerea investigației, termenii în care au fost luate declarațiile și perioada de timp acordată investigației inițiale (a se vedea *Denis Vasilyev*, citat *supra*, § 100 cu referințele următoare; și *Stoica c. României*, nr. 42722/02, § 67, 4 martie 2008).

52. Imixtiunea de către autorități în viața privată și viața de familie poate deveni necesară în vederea ocrotirii sănătății și drepturilor unei persoane sau să prevină acțiunile ilegale în anumite circumstanțe (a se vedea *Opuz*, citat *supra*, § 144). În cele din urmă, Statele trebuie să mențină și să aplice în practică un cadru legal corespunzător, care acordă protecție împotriva acțiunilor de violență din partea persoanelor private (a se vedea *X și Y c. Olanda*, 26 Martie 1985, § 22 și 23, Seria A nr. 91; *Costello-Roberts c. Regatului Unit*, 25 Martie 1993, § 36, Seria A nr. 247-C; *D.P. și J.C. c. Regatului Unit*, nr. 38719/97, § 118, 10 octombrie 2002; *M.C. c. Bulgariei*, citat *supra*, §§ 150 și 152, CEDO 2003-XII; *Bevacqua*, citat *supra*, § 65, și *Sandra Janković c. Croației*, nr. 38478/05, § 45, 5 Martie 2009).

(b) Aplicarea acestor principii asupra prezentei cauze

(i) Dacă prima reclamantă a fost supusă tratamentului contrar Articolului 3 din Convenție

53. În prezenta cauză, chiar dacă prima reclamantă nu a putut să prezinte probe medicale care ar fi demonstrat că a fost maltrată repetat, la 9 decembrie 2010 instanța de judecată a hotărât că situația era suficient de serioasă pentru a justifica emiterea ordonanței de protecție (a se vedea § 11 *supra*). Ulterior, prima reclamantă a obținut probe medicale care au probat maltratarea din partea lui A. la 13 ianuarie 2011 (a se vedea § 18 *supra*).

54. Mai mult, frica de actele de violență ulterioară era suficient de serioasă pentru a implica suferință și anxietate care evoluează într-un tratament inuman în sensul Articolului 3 din Convenție (a se vedea *Gäfgen c. Germaniei* [MC], nr. 22978/05, § 108, CEDO 2010).

55. În asemenea circumstanțe, Curtea constată că Articolul 3 din Convenție este aplicabil prezentei cauze. Urmează, prin urmare să se determine dacă acțiunile autorităților, ca reacție la plîngerile reclamantelor, au fost în conformitate cu cerințele acestei prevederi.

(ii) *Dacă autoritățile s-au conformat cu obligațiile sale pozitive în temeiul Articolului 3 din Convenție*

56. După cum s-a reiterat anterior (a se vedea § 48-52 *supra*), obligațiile pozitive ale Statelor în temeiul Articolului 3 includ pe de o parte adoptarea unui cadru legal cu scopul de a preveni și pedepsi maltratarea din partea persoanelor private și pe de altă parte, aplicarea legilor în practică, atunci cînd se cunoaște despre un risc iminent de maltratare a unei persoane particulare sau cînd maltratarea a avut deja loc, astfel acordîndu-i o protecție victimelor și pedepsindu-i pe cei responsabili de rele tratamente.

57. Cu privire la prima obligație, Curtea menționează că legislația Moldovei prevede sancțiuni specifice pentru comiterea actelor de violență împotriva membrilor unei familii (a se vedea § 29 *supra*). Mai mult, legea prevede măsuri de protecție pentru victimele violenței domestice, la fel ca și sancțiuni împotriva acelor persoane care refuză să se conformeze cu deciziile instanței de judecată (a se vedea § 29 și 30 *supra*). Curtea conchide că autoritățile au adoptat un cadru legal care le permite să întreprindă măsuri împotriva persoanelor acuzate de violență în familie.

58. Curtea trebuie să determine dacă autoritățile naționale au cunoscut, sau au trebuit să cunoască despre violența la care a fost supusă prima reclamantă și de riscul violenței ulterioare, și în caz afirmativ, au fost oare întreprinse toate măsurile rezonabile în vederea ocrotirii ei și pedepsirii făptașului. Verificînd dacă autoritățile naționale și-au îndeplinit obligațiile sale pozitive în temeiul Articolului 3 din Convenție, Curtea trebuie să reitereze că nu va lua locul autorităților naționale întru alegerea unei sau altei măsuri particulare, destinate să protejeze o victimă de la violența domestică (a se vedea, *mutatis mutandis*, A. c. *Croației*, citat *supra*, § 61 și *Sandra Janković*, citat *supra*, § 46).

59. Curtea consideră că autoritățile cunoșteau despre comportamentul violent al lui A. (a se vedea § 8-10 *supra*), care a devenit și mai evident atunci cînd instanțele judecătorești au emis ordonanța de protecție din 9 decembrie 2010 (a se vedea § 11, 15, 16 și 18 *supra*). În special, în pofida dispozițiilor clare ale ordonanței, la 19 decembrie 2010 A. s-a întors în casa reclamantelor (a se vedea § 16 *supra*). În timp ce Guvernul a invocat că acest lucru s-a întîmplat cu acordul primei reclamante, nu s-a prezentat nicio probă pentru a-și confirma afirmația. În orice caz, este evident că prima reclamantă s-a plîns prompt autorităților despre dubla încălcare de către A. a ordonanței de protecție prin hărțuirea ei pe stradă și prin faptul că a intrat în casa ei fără consimțămînt (a se vedea § 15 și 16 *supra*). Această plîngere demonstrează nu numai că reclamantele nu doreau ca A. să se întoarcă

acasă, dar de asemenea că autoritățile urmau să realizeze că prima reclamantă a fost expusă la un risc sporit pentru o violență ulterioară, ținând cont de faptul că A., fiind un colaborator de poliție, a neglijat ordonanța de protecție eliberată de instanța de judecată.

60. La 11 ianuarie 2011 A. a avut o audiență cu procurorul teritorial pentru a discuta plîngerea depusă de reclamante (a se vedea § 17 *supra*). Chiar dacă, urmare a audienței, A. a știut că va fi luată o decizie cu privire la pornirea urmăririi penale împotriva lui, el s-a întors acasă 2 zile mai târziu, la 13 ianuarie 2011 (din nou încălcînd ordonanța de protecție), unde el a agresat-o și amenințat-o în prezența fiicelor pe prima reclamantă că o va ucide (a se vedea § 18 *supra*). Curtea consideră că pînă la 13 ianuarie 2011 autoritățile au avut suficiente probe despre comportamentul violent al lui A. și că prima reclamantă era supusă riscului violenței domestice ulterioare, din cauza neglijenței flagrante din partea lui A. a ordonanței de protecție.

61. Curtea consideră că prima reclamantă era deosebit de vulnerabilă, fiind în imposibilitate de a se apăra singură de A., care era un colaborator de poliție antrenat să depășească orice rezistență. Faptul că o astfel de violență a avut loc în casa lor a prevenit orice ajutor din afară. Curtea consideră că riscul stării fizice și psihice a fost iminent și suficient de serios pentru a impune din partea autorităților o reacție promptă.

62. Din comentariile părților rezultă că autoritățile nu au rămas total pasive: A. a fost avertizat de Ministerul Afacerilor Interne, a avut discuții preliminare cu poliția și i s-a aplicat o amendă (a se vedea § 9 și 13 *supra*). Cu toate acestea, nici una din aceste măsuri nu au fost eficiente și la 23 decembrie 2010 reclamantele au informat autoritățile de alte 2 încălcări ordonanței de protecție din partea lui A. (a se vedea § 16 *supra*). Nu a fost luată nicio măsură, fapt care i-a permis lui A. să se întoarcă în casa familiei la 13 ianuarie 2011 și să agreseze, repetat încălcînd ordonanța de protecție. Chiar și după acest incident nu au fost întreprinse careva măsuri specifice împotriva lui A. pentru a asigura siguranța reclamantelor; el a continuat să-și îndeplinească obligațiunile sale în calitate de colaborator de poliție în perioada relevantă.

63. Lipsa unei acțiuni decisive din partea autorităților în privința lui A. este și mai îngrijorătoare ținînd cont de faptul că agresorul era un colaborator de poliție, al cărui cerințe profesionale includeau în temeiul legislației naționale (a se vedea § 31 *supra*), ocrotirea drepturilor altor persoane, prevenirea infracțiunilor și ocrotirea ordinii publice. Autoritățile nu au luat în considerație impactul unei astfel de omisiuni de a executa ordonanța de protecție emisă de instanța de judecată de un colaborator de poliție asupra ordinii publice și nu au pornit urmărirea penală în temeiul Articolului 320 din Codul Penal (a se vedea § 29 *supra*). De asemenea, este dubios faptul că A. odată fiind angajat al Statului și autoritățile au beneficiat mai mult decît de o oportunitate pentru a influența comportamentul său,

decît ar fi avut față de o altă persoană privată, cu toate acestea, autoritățile au întreprins foarte puține acțiuni.

64. În cele din urmă, Curtea observă că urmărirea penală pornită în legătură cu comportamentul violent al lui A. față de prima reclamantă a fost suspendată cu posibilitatea pentru A. să fie complet liberat de răspundere penală dacă nu va comite alte infracțiuni timp de 1 an (a se vedea §§ 27 și 28 §). Ținînd cont că A. a agresat-o repetat pe prima reclamantă, precum și avînd în vedere neglijarea completă a ordonanței de protecție din 13 ianuarie 2011, atunci cînd s-a întors în casa familiei și a agresat-o, încălcarea repetată a ordonanței (a se vedea §§ 16, 18, 19 și 26 *supra*), nu este clar cum procurorul a constatat că A. “nu era periculos pentru societate” și a suspendat urmărirea penală pornită în privința lui (a se vedea 27 *supra*). Mai mult, procurorul ierarhic superior a ajuns la aceeași concluzie la 18 aprilie 2011, chiar dacă instanța de judecată a prelungit ordonanța de protecție cu numai 4 zile mai devreme din motiv că A. încă mai prezenta un risc semnificativ pentru prima reclamantă (a se vedea § 19 și 28 *supra*).

65. În opinia Curții, suspendarea urmăririi penale în privința lui A. în asemenea circumstanțe a avut un efect, mai degrabă de a-l eschiva de răspundere penală, decît de a-l împiedica de la comiterea în continuare a violenței față de prima reclamantă, fapt care evoluează într-o adevărată impunitate (a se vedea *Pădureț c. Moldovei*, nr. 33134/03, §§ 70-77, 5 ianuarie 2010).

66. Avînd în vedere modul în care autoritățile au condus cauza, în particular, cunoștința autorităților despre pericolul violenței domestice ulterioare a lui A. și omisiunea de a întreprinde măsuri eficiente în privința lui și să asigure pedepsirea lui în temeiul prevederilor legale aplicabile, Curtea constată că Statul a omis să-și îndeplinească obligațiile sale pozitive în temeiul Articolul 3 din Convenție. A existat, prin urmare, o violare a acestei prevederi în privința primei reclamante.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 3 DIN CONVENȚIE ÎN PRIVIINȚA CELEI DE-A DOUA ȘI A TREIA RECLAMANTE

67. A doua și a treia reclamantă s-au plîns de violarea drepturilor lor garantate de Articolul 3 din Convenție, urmare a faptului că au fost insultate de A. și fiind martori la actele de violență față de mama lor.

68. Curtea, care este competentă de da o calificare în drept a circumstanțelor cauzei (a se vedea *Guerra și alții c. Italiei*, 19 februarie 1998, § 44, *Rapoarte 1998-I*), a decis să examineze plîngerea invocată de reclamante în temeiul Articolului 8 din Convenție, care prevede următoarele:

“1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în executarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Admisibilitatea

69. Curtea menționează că această plîngere nu este vădit nefondată în sensul Articolului 35 § 3 din Convenție. Curtea notează în continuare că cererea nu este inadmisibilă din oricare alte motive. Urmează, astfel, să fie declarată admisibilă.

B. Fondul

70. A doua și a treia reclamantă s-au plîns de insulte din partea lui A. și că au fost martori la agresiunea fizică și verbală față de mama lor în casa lor, fiind în imposibilitate să o ajute.

71. Guvernul a invocat că autoritățile au întreprins toate măsurile rezonabile în privința lui A., în particular discuțiile preventive cu poliția, avertisment oficial din partea Ministerului Afacerilor Interne, o amendă din partea instanței de judecată, și pornirea urmăririi penale în legătură cu comportamentul său violent. Mai mult, instanțele de judecată au eliberat o ordonanță de protecție și după aceea numai un incident de violență din partea lui A. a fost raportat. Acest lucru deosebește prezenta cauză de cauzele precedente în care Curtea a constatat o violare a Articolului 8 în partea ce ține de omisiunea autorităților de a întreprinde careva acțiuni, astfel ca *Hajduová c. Slovaciei* (nr. 2660/03, 30 noiembrie 2010).

72. Curtea reiterează că în timp ce obiectul esențial al Articolului 8 din Convenție este să protejeze un individ împotriva acțiunii arbitrare a autorităților publice, pot fi suplimentar și obligații pozitive inerente în “respectul” efectiv pentru viața privată și de familie. Aceste obligații pot implica adoptarea unor măsuri în sfera relațiilor între indivizi privați. Copiii și alte persoane vulnerabile, în particular au dreptul la ocrotire efectivă (a se vedea *X și Y c. Olandei*, 26 martie 1985, §§ 23-24 și 27, Seria A nr. 91, și *August c. Regatului Unit* (dec.), nr. 36505/02, 21 ianuarie 2003).

73. Cît privește respectarea vieții private, Curtea a susținut anterior, în diferite contexte, că conceptul vieții private include integritatea fizică și psihologică a unei persoane, care este de obligația Statului să o protejeze, chiar dacă pericolul vine urmare a acțiunilor altora. În acest sens, ele trebuie să mențină și să aplice în practică un cadru legal corespunzător care acordă protecție împotriva actelor de violență din partea persoanelor private (a se vedea *X și Y c. Olandei*, citat *supra*, §§ 22 și 23; *Costello-Roberts c. Regatului Unit*, 25 martie 1993, § 36, Seria A nr. 247-C; *D.P. și J.C. c. Regatului Unit*, nr. 38719/97, § 118, 10 octombrie 2002; *M.C. c. Bulgariei*,

nr. 39272/98, §§ 150 și 152, CEDO 2003-XII; *A c. Croației*, nr. 55164/08, § 60, 14 octombrie 2010; și *Hajduová*, citat *supra*, § 46). Curtea menționează în acest context, că vulnerabilitatea particulară a victimelor violenței domestice și necesitatea implicării active a Statului în ocrotirea lor a fost accentuată în diferite instrumente internaționale (de exemplu, a se vedea *Bevacqua*, citat *supra*, §§ 64-65, și *Sandra Janković c. Croației*, nr. 38478/05, §§ 44-45, 5 martie 2009).

1. Dacă a existat o ingerință în drepturile celei de-a doua și a treia reclamantă garantate de Articolul 8 din Convenție

74. În prezenta cauză, starea psihologică a celei de-a doua și a treia reclamante a fost afectată negativ prin asistarea repetată la violența aplicată de tatăl lor asupra mamei în casa de familie, ceea ce a fost recunoscut și de către instanța de judecată națională (a se vedea § 11 *supra*). În opinia Curții, acest lucru conduce la o ingerință în dreptul la respectarea vieții private celei de-a doua și a treia reclamante și respectarea dreptului lor la domiciliu în sensul Articolului 8 din Convenție.

75. Deoarece această ingerință a avut loc sub forma tratamentului din partea lui A. față de prima reclamantă într-un astfel de mod care contravine Articolului 3 din Convenție (a se vedea § 66 *supra*), aceasta nu poate fi considerată ca fiind “în conformitate cu legea” sau “necesară într-o societate democratică”. Unica chestiune care rămîne să fie examinată este dacă autoritățile au cunoscut sau trebuiau să cunoască despre ingerința în drepturile celei de-a doua și a treia reclamante garantate de Articolul 8 și dacă au întreprins toate măsurile rezonabile să oprească o astfel de ingerință și să prevină repetarea acesteia în conformitate cu obligațiile sale pozitive în temeiul Articolului 8 din Convenție.

2. Îndeplinirea obligațiilor pozitive în temeiul Articolului 8

76. Curtea reiterează că sarcina sa nu este să se substituie autorităților naționale relevante pentru determinarea celor mai pertinente metode în vederea protejării persoanelor de la acte de violență asupra integrității lor, dar mai degrabă să revizuiască în temeiul Convenției deciziile care au fost luate de acele autorități în exercitarea obligațiilor lor. Curtea va examina, astfel, dacă Republica Moldova, la examinarea cauzelor celei de-a doua și a treia reclamantă, a încălcat oare obligațiile sale pozitive în temeiul Articolului 8 din Convenție (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Handyside c. Regatul Unit*, 7 decembrie 1976, § 49, Seria A nr. 24).

77. În ordonanța din 9 decembrie 2010 (a se vedea § 11 *supra*) instanța de judecată națională a stabilit că starea psihologică a celei de-a doua și a treia reclamante a fost afectată negativ urmare a asistării la violența aplicată de A. față de mama lor. Prin urmare, ordonanța de protecție eliberată în aceea zi a prevenit contactarea, insultarea sau maltratarea din partea lui A. nu

numai a primei reclamante, dar de asemenea și a copiilor săi. Mai mult, la 13 decembrie 2010 reclamantele au solicitat procuraturii ca a doua și a treia reclamantă să fie recunoscute oficial ca fiind victime ale violenței domestice în cadrul urmăririi penale pornite împotriva lui A. În continuare, la 23 decembrie 2010 reclamantele s-au plîns la Procuratura Călărași că A. nu numai a agresat-o pe prima reclamantă, dar la 19 decembrie 2010 le-a insultat și pe cea de-a doua și a treia reclamantă (a se vedea § 16 *supra*).

78. Pentru Curte este clar că la sfîrșitul lunii decembrie 2010 autoritățile erau conștiente de încălcările ordonanței de protecție de către A. și de comportamentul său amenințător și insultător nu numai față de prima reclamantă, dar de asemenea de efectele a unui asemenea comportament asupra celei de-a doua și a treia reclamantă. Cu toate acestea, după cum a fost constatat mai sus în privința Articolului 3, nu au fost întreprinse acțiuni sau acestea au fost insuficiente pentru a preveni repetarea comportamentului lui A. Mai mult, în pofida unui act violent ulterior din 13 ianuarie 2011, nu a fost întreprinsă nicio acțiune decisivă împotriva lui A., care în cele din urmă a fost liberat de răspundere penală.

79. În asemenea circumstanțe, Curtea conchide că autoritățile naționale nu și-au îndeplinit corespunzător obligațiile lor pozitive în temeiul Articolului 8 din Convenție. A existat, astfel o violare a acestei prevederi în privința celei de-a doua și a treia reclamante.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 14 DIN CONVENȚIE ÎN COROBORARE CU ARTICOLELE 3 ȘI 8 DIN CONVENȚIE

80. Reclamantele s-au plîns de asemenea în temeiul Articolului 14 din Convenție coroborat cu Articolul 3 și 8, că autoritățile au omis să aplice legislația națională adoptată cu scopul de a acorda protecție de la violența domestică, urmare a ideilor preconceptuate referitoare la rolul femeilor în familie. Articolul 14 prevede următoarele:

“Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

A. Admisibilitatea

81. Curtea notează că aceste plîngeri nu sunt vădit nefondate în sensul Articolului 35 § 3 (a) din Convenție. În continuare, Curtea menționează că cererea nu este inadmisibilă din oricare alte motive. Urmează astfel să fie declarată admisibilă.

B. Fondul

82. Reclamantele s-au plîns că autoritățile au omis să întreprindă acțiuni adecvate cu scopul de a preveni violența în familie, ocrotirea de la efectele acesteia, examinarea plîngerilor și pedepsirea făptașului. Astfel, autoritățile au promovat violența ulterioară a lui A., care s-a simțit imun față de orice acțiune a Statului. Violența a fost bazată pe gen și a condus la discriminare contrar Articolului 14 din Convenție.

83. Guvernul a invocat că nu a existat un tratament discriminatoriu în prezenta cauză. Spre deosebire de *Opuz*, citat *supra*, autoritățile nu au fost indiferente la plîngerile primei reclamante și au întreprins toate acțiunile rezonabile pentru a preveni maltratarea, pornind urmărire penală împotriva lui A și liberîndu-l de răspundere penală cu condiția că va suporta această responsabilitate dacă va comite în continuare careva infracțiuni. Aceasta a condus la sporirea protecției primei reclamante. Chiar dacă mai pot fi constatate careva deficiențe în implementarea legii cu privire la violența domestică în practică, aceasta se datorează faptul că această lege este relativ nouă, adoptată în anul 2007.

84. Equal Rights Trust a invocat că există probe bine-stabilite că violența domestică are un impact disproporționat și diferit asupra femeilor. Dacă ar fi fost abordată efectiv, o astfel de violență ar fi impus o reacție specială, care ar include tratarea unei astfel de violențe ca o formă de discriminare bazată pe gen. Omisiunea de a realiza aceasta a dus la omisiunea de a recunoaște importanța problemei și impactul său asupra demnității femeilor. Ei s-au referit la Recomandarea Generală nr. 28 cu privire la obligațiile de bază ale Statelor Părți în temeiul Articolului 2 din Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor adoptată de Comitetul pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor (CEDAW/C/2010/47/GC.2), în conformitate cu care "Statele părți au obligația să prevină, investigheze, intenteze un proces și să pedepsească acțiunile de violență bazate pe gen".

85. Curtea reiterează că a constatat deja omisiunea unui Stat de a proteja femeile împotriva violenței domestice, care încalcă dreptul lor la protecție egală a legislației și că omisiunea nu trebuie să fie intenționată (a se vedea *Opuz*, citată *supra*, § 191).

86. În prezenta cauză, Curtea se referă la constatările sale (a se vedea § 66 *supra*) că prima reclamantă a fost supusă violenței din partea soțului său de mai multe ori și că autoritățile erau conștiente de acest lucru. Curtea observă că, suferind în mod repetat acte de violență, prima reclamantă a solicitat examinarea urgentă a cererii sale de divorț. Cu toate acestea, judecătorul, aparent, a refuzat s-o examineze urgent și Președintele Judecătoriei Călărași nu a întreprins nicio acțiune la plîngerea oficială depusă în acest sens (a se vedea § 12 *supra*).

87. În continuare, Curtea menționează că la 10 ianuarie 2011 prima reclamantă a fost chemată la Comisariatul local de poliție și după cum se pretinde a fost presată să-și retragă plîngerea împotriva lui A. (a se vedea § 17 *supra*). Mai mult, plîngerea avocatului său cu privire la acest fapt, a fost lăsată aparent fără niciun răspuns (a se vedea § 12 *supra*). De asemenea, este evident că Direcția Asistența Socială și Protecția Familiei din Călărași a omis să execute ordonanța de protecție în numele reclamantei pînă la 15 martie 2011 (a se vedea § 21 *supra*) și după cum se pretinde, ar fi insultat-o în continuare pe reclamanta prin sugestia de reconciliere, deoarece oricum “ea nu era nici prima nici ultima femeie bătută de soțul său” (a se vedea § 25 *supra*).

88. În cele din urmă, recunoscînd că și-a bătut soția, A. a fost, în principiu, scutit de orice responsabilitate ca urmare a ordonanței procurorului cu privire la suspendarea condiționată a procedurilor (a se vedea § 27 *supra*).

89. În opinia Curții, combinarea factorilor menționați demonstrează clar că acțiunile autorităților nu au fost doar o simplă omisiune sau tergiversare a cauzei privind violența asupra reclamantei, dar a condus la tolerarea repetată a violenței și a reflectat o atitudine discriminatorie față de prima reclamantă ca femeie. Constatările raportorului special al Națiunilor Unite cu privire la violența asupra femeilor, cauzele sale și consecințele (a se vedea § 37 *supra*) doar susține impresia că autoritățile nu au apreciat pe deplin seriozitatea și extinderea problemei violenței domestice în Moldova și efectul său discriminatoriu asupra femeilor.

90. Prin urmare, în circumstanțele particulare ale prezentei cauze, Curtea constată că a existat o violare a Articolului 14 coroborat cu Articolul 3 din Convenție în privința primei reclamante.

91. Curtea consideră că plîngerea în temeiul Articolului 14 coroborat cu Articolul 8 nu ridică chestiuni separate. Astfel, Curtea nu va examina această plîngere separat.

IV. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 17 DIN CONVENȚIE

92. Reclamantele s-au plîns, de asemenea, în temeiul Articolului 17 din Convenție că omisiunea autorităților de a opri comportamentul violent al lui A. i-a permis acestuia să continue încălcarea drepturilor lor în condiții de impunitate, efectiv distrugînd drepturile sale garantate de Convenție. Articolul 17 prevede următoarele:

“Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca implicînd, pentru un stat, un grup sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta Convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decît acelea prevăzute de această Convenție.”

93. Examinînd materialele din dosar, Curtea consideră că această plîngere este neîntemeiată. Reiese că acest capăt de cerere urmează să fie respins fiind vădit nefondat, în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 și 4 din Convenție.

V. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

94. Articolul 41 din Convenție prevede:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decît o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciul

95. Prima reclamantă a solicitat 20 000 euro (EUR) cu titlu de prejudicii pentru suferința cauzată ei prin umilirea și maltratări sistematice, și urmare a omisiunii autorităților de a-i acorda prompt protecție prin executarea ordonanțelor de protecție. Ea s-a referit la experiențele sale de a fi agresată, amenințată și insultată de A., și umilită de colegii de serviciu și diferite autorități pentru inițierea divorțului cu A. și pentru că “era o soție rea care merita să fie bătută”.

96. Cea de-a doua și a treia reclamantă au solicitat cîte 5 000 EUR, din motivul că au fost martori la violența asupra mamei lor, înseși ele au fost maltratate și au fost umilite la școală și de către asistenții sociali.

97. Guvernul a invocat că suma solicitată era nejustificată, în principal deoarece autoritățile au întreprins toate măsurile rezonabile pentru a preveni violența împotriva reclamantelor. Guvernul, de asemenea, a invocat că suma a fost excesivă în comparație cu jurisprudența anterioară a Curții referitoare la Articolele 3 și 8. Guvernul a invitat Curtea să respingă pretențiile reclamantelor.

98. Ținînd cont de seriozitatea violărilor constatate *supra*, Curtea consideră că o compensație pentru prejudiciul moral este justificată în prezenta cauză. Apreciind în mod echitabil Curtea acordă reclamantelor în comun 15 000 EUR.

B. Costuri și cheltuieli

99. Reclamantele au solicitat 8 737,50 EUR și 29 463,25 lei moldovenești (MDL, aproximativ 1 876 EUR) pentru cheltuieli de judecată. Reclamantele au prezentat o listă cu privire la timpul utilizat de avocat (87.95 ore cu tariful de 335 MDL pentru o oră de lucru la nivel național și 58.25 ore la tariful de 150 EUR pentru o oră de lucru în fața Curții).

100. Guvernul a considerat excesive cât numărul de ore lucrate asupra cauzei așa și tarifele solicitate de avocat. Guvernul a menționat că în *Boicenco c. Moldovei* (nr. 41088/05, § 176, 11 iulie 2006) Curtea a admis ca rezonabilă rata de 75 EUR pentru o oră, ținând cont de complexitatea cauzei și de contribuția avocaților. Prezenta cauză nu a fost la fel de complexă.

101. Potrivit jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și cheltuielilor numai dacă a demonstrat că acestea au fost reale, necesare și rezonabile în cantitate. În prezenta cauză, ținând cont de documentele de care dispune, de criteriile menționate și de faptul că reclamantelor li s-a acordat asistență juridică de Consiliul European, Curtea consideră rezonabil să-i acorde suma de 2 150 EUR destinată să acopere costurile sub toate aspectele.

C. Penalitate

102. Curtea consideră că este corespunzător ca penalitatea să fie calculată în dependență de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Declară* plîngerile în temeiul Articolelor 3, 8 și 14 din Convenție admisibile, iar restul cererii inadmisibilă;
2. *Hotărăște* că a existat o violare a Articolului 3 din Convenție în privința primei reclamante;
3. *Hotărăște* că a existat o violare a Articolului 8 din Convenție în privința celei de-a doua și a treia reclamantă;
4. *Hotărăște* că a existat o violare a Articolului 14 coroborat cu Articolul 3 din Convenție în privința primei reclamante;
5. *Hotărăște* că nu este necesar să examineze separat plîngerea în temeiul Articolului 14 coroborat cu Articolul 8 din Convenție;
6. *Hotărăște*
  - (a) că Statul pîrît trebuie să plătească reclamantelor în comun, în termen de trei luni de la data la care această hotărîre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, următoarele sume, care vor fi convertite în lei moldovenești conform ratei aplicabile la data executării hotărîrii:

- (i) 15 000 EUR (cincisprezece mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută cu titlu de prejudiciu moral;
- (ii) 2 150 EUR (două mii una sută cincizeci euro) plus orice taxă care poate fi percepută cu titlu de costuri și cheltuieli;
- (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus pînă la executarea hotărîrii, urmează să fie plătită o penalitate la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobînzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întîrziere, plus trei procente;

7. *Respinge* restul pretențiilor reclamantelor cu privire la satisfacție echitabilă.

Întocmită în limba engleză și notificată în scris la 28 mai 2013, în conformitate cu Regula 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte